

## **BRUMMEN** **ENERGIE**

College van B&W en gemeenteraad Brummen  
Postbus 5  
6970 AA Brummen

Betreft: Aandachtspunten energietransitie gemeente Brummen

Eerbeek, 29 maart 2021

Geacht college, geachte raad,

BrummenEnergie, de lokale energiecoöperatie, bouwt aan de energietransitie in onze mooie gemeente. Dat doen we in goede samenwerking met de gemeente, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau.

Er zijn een aantal punten die belangrijk zijn voor het verder kunnen werken aan die energietransitie. Het gaat om punten die geborgd of geregeld moeten worden en die ons zorgen baren wanneer dit niet of te laat gebeurt. In deze brief delen wij deze aandachtspunten met u. Niet omdat onze verstandhouding met de gemeente niet goed zou zijn, of dat we bang zijn niet gehoord te worden. Wel om het belang van deze aandachtspunten aan te geven, niet alleen aan wethouder Ingberg, maar ook aan het gehele college en de gemeenteraad. Het gaat om het borgen van lokaal belang in de RES 1.0 en in gemeentelijk beleid, energiebesparing in het buitengebied en de communicatie over de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn.

### **Lokaal Eigendom en borging in RES 1.0 en in gemeentelijk beleid**

Op 3 september 2020 hebben wij [ingesproken tijdens de raadsvergadering](#) over de concept-RES van de Cleantech Regio. We hebben zowel college als raad toen [een gezamenlijke reactie](#) vanuit de energiecoöperaties in de Cleantech Regio op de concept-RES aangeboden. In aansluiting op die twee stukken hebben wij op 4 maart gezamenlijk input geleverd op het thema Lokaal Eigendom voor de RES 1.0. U vindt die input als bijlage bij dit schrijven. Binnenkort komen we als gezamenlijke energiecoöperaties met 'een bod' waarin we aangeven wat wij nu al in lokaal eigendom gerealiseerd hebben aan zon en wind in onze regio, wat er nog in de pijplijn zit en wat wij zelfstandig of in samenwerking met onze buurcoöperaties aan zon en wind willen realiseren richting 2030.

Wij vragen u om als college en raad zowel onze input als ons bod zeer serieus te

wegen en dit mee te nemen in uw besluiten en overwegingen met betrekking tot de RES 1.0. De energietransitie roept discussie, vragen en weerstand op vanwege de ingrepen in het landschap. Die weerstand wordt versterkt wanneer de verdeling tussen de lusten en de lasten niet of onvoldoende geadresseerd wordt. Een zonproject waarvan alleen de grondeigenaar profiteert draagt niet bij aan maatschappelijke acceptatie van dat project en leidt tot minder draagvlak en acceptatie voor de energietransitie als geheel.

Onze coöperatieve aanpak is een professionele aanpak die overal in het land gehanteerd wordt. In deze aanpak staat het betrekken van omwonenden vanaf het allereerste begin centraal. Er worden goede afspraken met die omwonenden gemaakt, ook over de verdeling van de lusten en lasten. De opbrengsten van het project gaan in onze aanpak niet naar eigenaren of aandeelhouders, maar naar de gehele Brummense gemeenschap. Deze coöperatieve aanpak is een bewezen effectieve manier om de energietransitie acceptabeler te maken voor inwoners. Daarmee is het ook een aanpak die tot resultaten leidt. Wij nemen graag onze verantwoordelijkheid om op deze coöperatieve wijze bij te dragen aan de energietransitie in Brummen. Niet alleen bij kleinere projecten, maar zeker ook bij grote projecten, waaronder wind. In dat laatste geval werken we samen met onze buurcoöperaties in de Cleantech Regio en met commerciële projectontwikkelaars die zich geëngageerd hebben aan onze aanpak.

Om onze verantwoordelijkheid te kunnen nemen, vragen wij u om het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom goed te borgen in de RES 1.0 van de Cleantech Regio en in uw eigen gemeentelijke (duurzaamheids)beleid. Op dit moment worden de kaders voor zonne- en windenergie opgesteld, daar kan deze borging in meegenomen worden. Bij dat laatste kunnen wij u ondersteunen als u dat wenselijk acht. Wij roepen daarbij op om die borging in beleid met spoed af te ronden, omdat zonder dit beleid vergunningsaanvragen niet geweigerd kunnen worden op grond van vereisten voor participatie of lokaal eigendom. Door een goede borging in de RES 1.0 en in uw gemeentelijk beleid zorgt u dat omwonenden van zon- en windprojecten zeggenschap hebben over dat project en dat de opbrengsten van die projecten geïnvesteerd worden in de Brummense gemeenschap. Wij vertrouwen op uw steun, zodat wij ons deel van de energietransitie in de gemeente Brummen kunnen uitvoeren.

### **Energiebesparing**

Energie die je niet gebruikt hoeft je ook niet op te wekken. Energiebesparing is daarom een belangrijke poot onder onze activiteiten. Het project Energiecoaches dat we in samenwerking met u als gemeente Brummen uitvoeren is succesvol. We willen die activiteiten graag uitbreiden naar het buitengebied. Onze gemeente kent een groot buitengebied met grote uitdagingen op dit thema, zowel bij particulieren, als bij boerenbedrijven. We zijn met ons project Duurzaam Buitengebied Brummen voorzichtig begonnen en hebben de eerste particulieren en agrariërs geholpen om energiebesparende maatregelen te nemen. We merken echter dat particulieren een steuntje in de rug nodig hebben om daadwerkelijk tot actie over te gaan en dat de projectleiding die dit van ons

als cooperatie vraagt te fors is om als vrijwilliger uit te voeren. We zijn met de gemeente in gesprek over mogelijke oplossingen. Wij vragen u als college en raad om particulieren in het buitengebied een financiële steun in de rug te geven. Geef ook hen de kans om niet alleen bij te dragen aan de energietransitie, maar ook te besparen op hun energierekening. Het buitengebied krijgt te maken met de meest forse ingrepen in het landschap. Het kan niet zo zijn dat juist deze groep aan hun lot worden overgelaten waar het gaat om energiebesparing.

### **In de communicatie met inwoners aansluiten bij streven Klimaatakkoord of Europese Unie met ambitie tot energieneutraliteit**

De gemeente Brummen heeft de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. U gaat daarbij uit van het totale verbruik in de gemeente Brummen, inclusief papierindustrie en inclusief mobiliteit. Zoals u tijdens de informatieavond zon en wind op 2 februari liet zien is er heel veel voor nodig om die energieneutraliteit in 2030 te bereiken:

- Alle geschikte daken vol leggen met zonnepanelen &
- 46 turbines van 3 MW &
- 100 hectare zonnevelden.

Wij merken dat deze boodschap een hypotheek legt op het gesprek over de energietransitie in Brummen en daarmee ook op die energietransitie zelf. Het verlamt het gesprek door de angst dat het landschap van Brummen volledig vol komt te staan met windmolens en zonneparken. Door die angst gaan mensen in de afweer en in verzet, waardoor een dialoog zo goed als onmogelijk wordt. Een transitie is al moeilijk en ingewikkeld genoeg, polarisatie als gevolg van angst helpt daar niet bij. En dat terwijl die aantallen windmolens en hectares zon niet reëel zijn en al helemaal niet voor 2030.

De warmtevraag van de drie papierfabrieken Eerbeek is enorm. Ze behoren tot de negen grootste afnemers van gas in Nederland. In onze optie is het daarmee niet reëel om die warmtevraag door inwoners van de kleine gemeente Brummen op te laten lossen. Deze warmtevraag is een nationaal vraagstuk, niet voor niets hebben deze bedrijven in november 2019 de fameuze 'gasbrief' van toenmalig minister Wiebes ontvangen. De windparken op zee zijn bovendien primair bedoeld voor dit soort grote industrieën in Nederland.

Over minder dan 9 jaar is het al 2030. Het is niet realistisch om te verwachten dat de zo goed als gehele opgave nog gerealiseerd kan worden in die negen jaar. (Er is op dit moment met Zonnepark Eerbeek en Zonnepark Elzenbos slechts ca 11 hectare zon op veld gerealiseerd en nog geen enkele windmolen.) Het realiseren van windenergie vraagt gemiddeld 5,5 jaar. En dan is een zoekgebied al bekend of vastgesteld. Zo zijn we in 2015 gestart met ons gezamenlijke project IJsselwind (samen met onze drie buurcoöperaties van Zutphen, Lochem en Voorst) voor het realiseren van windmolens bij industrieterrein De Mars in Zutphen. We wachten nu op de uitspraak van de Raad van State. Als die positief is, moet de bouw nog beginnen en staan ze er op zijn vroegst in 2022. In

Brummen zijn nog geen zoekgebieden vastgesteld.

De provincie Gelderland heeft een zone van 1-8 km ingesteld rondom de Veluwe in verband met het foerageergebied van de beschermde wespandief. In dat gebied zijn de mogelijkheden om wind te realiseren zeer beperkt. Brummen ligt geheel in die zone. Het is dus uitgesloten dat er in 2030 46 windturbines gerealiseerd kunnen worden in onze gemeente.

Ons dringende advies is daarom om deze ambitie in de communicatie naar inwoners los te laten en de enorme warmtevraag van de papierindustrie los te zetten van de opgave waar we als gemeente Brummen voor staan. Zoals gezegd is de energietransitie op zichzelf al complex genoeg. Het grijpt in in het landschap en daarmee in de directe leefomgeving van mensen. Het is daarom noodzakelijk om verstandig en beheerst die transitie uit te voeren, in een gestaag tempo dat inwoners bij kunnen benen en met streefgetallen die realistisch en haalbaar zijn.

We roepen college en raad op om aan te sluiten bij de doelstellingen uit het Klimaatakkoord (49% CO<sub>2</sub>-reductie in 2030 en energieneutraliteit in 2050) of die van de Europese Unie (55% CO<sub>2</sub>-reductie in 2055 en ook energieneutraliteit in 2050). Zo kan de gemeente Brummen aansluiten bij de afspraken die we in Nederland / Europese Unie met elkaar hebben gemaakt en ons aan gecommitteerd hebben. De gemeente Brummen heeft dan de opdracht om die opgave te realiseren. Dit is exclusief de warmtevraag van de drie papierfabrieken. Die realistische en haalbare opgave kunnen we samen in 2030 realiseren. Bovendien blijft er zo ook ruimte om na 2030 in te zetten op nieuwe technieken en opkomende energiebronnen op weg naar energieneutraliteit in 2050.

Het vaststellen van goede kaders voor zon en wind, waarin het streven naar lokaal eigendom goed geborgd is, heeft net als voor uw college, ook voor ons de hoogste prioriteit. Wij begrijpen dat het herformuleren van de ambitie naar energieneutraliteit meer tijd en capaciteit vraagt dan nu mogelijk is vanwege de ontwikkeling van de beleidskaders en de bestuurlijke behandeling van de RES 1.0. Daarom vragen wij u om in de gemeentelijke communicatie met inwoners de ambitie, inclusief het verbruik van de papierfabrieken, los te laten. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om het gesprek te voeren over de maatregelen die we op korte termijn kunnen en zullen moeten nemen.

Namens het bestuur van BrummenEnergie  
Jan Emmerzaal, voorzitter

Bijlage: Tekst Lokaal Eigendom RES 1.0 energiecoöperaties CTR RES-regio.